

Nederlands Instituut van Psychologen **NIP**

*nederlandse vereniging
van pedagogen en
onderwijskundigen*

Psychologen en (ortho)pedagogen in het onderwijs

Psychologen en (ortho)pedagogen in het onderwijs¹

Zou u graag willen weten hoe u met verschillen tussen leerlingen in de klas of groep kunt omgaan?

Wilt u als directie of management dat er binnen uw school een omslag plaats vindt van probleemgericht denken naar oplossingsgericht en handelingsgericht denken?

Kunt u als bestuur ondersteuning gebruiken bij de implementatie van nieuw onderwijsbeleid?

Zoekt u als samenwerkingsverband iemand die meedenkt over het in kaart brengen van de onderwijsbehoeften van leerlingen zodat zij binnen het regulier basisonderwijs kunnen blijven of een passende plek krijgen?

Dan is deze folder voor u!

Wie

Deskundigheid

Gedragswetenschappers werkzaam in het onderwijs zijn wetenschappelijk en in de praktijk geschoolde experts als het gaat om de leerling en zijn omgeving. Vanuit hun specifieke expertise hebben zij als doel de ontwikkeling van de leerling en zijn omgeving te bevorderen.

Zij hebben overzicht over en zijn in staat tot het integreren van gegevens, hebben een kritische houding, beschikken over analytisch denkvermogen en investeren in het maken van verbinding. Zij gaan uit van de mogelijkheden, talenten en perspectieven die leerlingen hebben, brengen dit in kaart en houden daarbij rekening met de beperkingen. Met daarbij als uitgangspunt deze leerling, met deze ouders, bij deze leraar, in deze groep of klas, op deze school. Aangezien zij werken op het grensvlak van onderwijs en jeugdhulp gaat hun deskundigheid verder. De gedragswetenschapper kan door zijn zicht op de jeugdhulp de verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp versterken.

¹ Voor de leesbaarheid van de folder spreken we over gedragswetenschapper

Wat

De gedragswetenschapper kan begeleiding of ondersteuning bieden aan de leerling, de leraar, de klas en ouders. Daarnaast kan de gedragswetenschapper op school- en bovenschools niveau ondersteunen en adviseren.

Leerling

Door handelingsgerichte diagnostiek kan de gedragswetenschapper de onderwijsbehoeften van de leerling bepalen, een ontwikkelingsperspectief (OPP) opstellen, handelingsgerichte adviezen geven aan de leraar en zo nodig adviseren bij een toelaatbaarheidsverklaring voor het speciaal onderwijs. De gedragswetenschapper begeleidt leerlingen op basis van evidence-based methoden en kan contacten leggen met jeugdhulp.

Leraar en klas

De gedragswetenschapper kan de leraar coachen wanneer deze handelingsverlegenheid ervaart bij problemen op leerling- of klassenniveau en bij het vormgeven van handelingsgericht werken (HGW) in de groep of klas.

Ouders

De gedragswetenschapper richt zich op de wisselwerking tussen de leerling en de onderwijs- en opvoedingssituatie en stimuleert samenwerking tussen school en ouders. De gedragswetenschapper kan bijvoorbeeld psycho-educatie geven of een bijdrage leveren aan informatiebijeenkomsten voor ouders.

School

De gedragswetenschapper kan bijdragen aan onderwijsinnovatie en het optimaliseren van het schoolplan of schoolondersteuningsprofiel. Dat kan ook door het geven van cursussen aan leraren, directies en schoolteams. Denk aan HGW, Puberbrein, ontwikkelingsstoornissen, klassenmanagement of pestbeleid.

Bovenschools (Bestuur, SWV en gemeente)

Een gedragswetenschapper kan een rol spelen bij het vormgeven passend onderwijs door mee te denken over beleid rondom handelingsgericht arrangeren, ondersteuningstoewijzing en het opstellen van een ondersteuningsplan.

Met wie en waar

Gedragswetenschappers werken met leerlingen van verschillende leeftijden en intelligentieniveaus, met diverse problematiek en in alle onderwijstypes. Een voorbeeld van de mogelijke inzet van de gedragswetenschapper:

Leerling

Anne zit in de eerste klas HAVO. School en ouders weten niet waarom ze al drie weken niet naar school gaat. De gedragswetenschapper gaat op huisbezoek. Anne zegt dat ze gepest wordt. Vooral voor en na schooltijd en in de pauzes heeft ze het moeilijk. Ze denkt dat alle leerlingen haar raar vinden. De gedragswetenschapper inventariseert met Anne haar irrealistische gedachten en helpt haar deze te herkennen, te benoemen en er helpende gedachten tegenover te stellen.

Leraar en klas

De gedragswetenschapper bereidt samen met de leraar een klassengesprek voor. De klas bespreekt het probleem waar Anne tegen aan loopt en wordt gevraagd mee te denken over oplossingen. Drie klasgenootjes willen Anne 's morgens ophalen.

Ouders

De gedragswetenschapper organiseert een overleg tussen Anne, haar ouders en school. Daaruit blijkt dat ouders de schoolweigering onbedoeld in stand houden door Anne thuis in de watten te leggen. De gedragswetenschapper stelt samen met hen een plan op. School maakt de drempel om weer naar school te komen lager o.a. met behulp van de oplossingen uit het klassengesprek.

School

Kritische vragen van de gedragswetenschapper leiden ertoe dat samen met school gekeken wordt of er een adequaat pestprotocol in de school aanwezig is. Het pestprotocol wordt met ondersteuning van de gedragswetenschapper herzien en aangevuld met de laatste wetenschappelijke inzichten. Tevens adviseert de gedragswetenschapper een schoolbrede methode ter bevordering van de sociaal-emotionele vaardigheden en begeleidt de school met de implementatie ervan.

Bovenschools (Bestuur, SWV en gemeente)

De gedragswetenschapper signaleert dat er meer leerlingen zijn die moeite hebben met de overstap van het basis- naar het voortgezet onderwijs. De gedragswetenschapper denkt mee met het samenwerkingsverband bij het opstellen van een onderwijs-zorgarrangement voor deze leerlingen.

Gedragwetenschappers

Opleiding

Gedragwetenschappers werkzaam in het onderwijs beschikken over een universitaire master in de (ortho)pedagogiek of (ontwikkelings-)psychologie. Daarna kunnen zij een postmasteropleiding hebben gevolgd. Dan zijn ze NVO orthopedagoog generalist, Kinder- en Jeugdpsycholoog NIP, Gezondheidszorgpsycholoog, postmaster orthopedagoog SKJ of Kinder- en Jeugdpsycholoog SKJ².

Op grond van de beroepscode en registratie voeren gedragwetenschappers het beroep uit voor zover zij daartoe door opleiding en ervaring gekwalificeerd zijn.

Een uitgebreidere beschrijving van de werkzaamheden van de gedragwetenschapper vindt u in de "Praktijkrichtlijnen voor orthopedagogen en psychologen werkzaam in het onderwijs" Daarin ook meer informatie over o.a. beroepsethische vraagstukken, zoals toestemming van ouders, omgaan met dossiers en beroepsgeheim en privacy.

Meer informatie vindt u op onze websites:
www.psynip.nl of www.nvo.nl

² Professionals die werkzaam zijn in het jeugd domein staan geregistreerd in het Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ) www.skjeugd.nl of in het BIG-register www.bigregister.nl

*Heeft u nog vragen over wat een gedragswetenschapper voor u kan betekenen?
Ga in gesprek!*

Deze brochure wordt u aangeboden door:

Naam

Beroep

Organisatie

Adres

E-mail

Telefoon

Mobiel

Dit is een uitgave van NIP en NVO

Het Nederlands Instituut van Psychologen (NIP) en de Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen (NVO) zijn beroepsverenigingen. Zij bevorderen en bewaken de kwaliteit van de beroepsuitoefening. Leden verbinden zich aan de beroepscode en de richtlijnen van de betreffende beroepsverenigingen.